

INFORMACIONS

Equipaments i serveis del Parc

Fonts d'aigua potable. Pistes esportives. Jocs gent gran. Jocs infantils

Activitats

Fira del Nadal (desembre). Ajuntament de Montgat.
 Concert de Festa Major. Ajuntaments de Tiana i Montgat.

Recomanacions

Utilitzeu les papereres. Observeu la vegetació sense malmetre-la.
 No feu sorolls innecessaris. Cuideu el parc com si fos casa vostra.

Per a més informació

Mancomunitat de Municipis de l'Àrea Metropolitana de Barcelona
 Servei de Promoció i Conservació de l'Espai Públic. Telèfon: 93 223 51 51

DADES TÈCNICQUES I ESTADÍSTIQUES

Superfície: 6,4 ha

Inauguració: maig de 2001

Projecte: *Enric Batlle* i *Joan Roig*, arquitectes.

Població de Montgat 2006: 9.427 habitants

Població de Tiana 2006: 7.305 habitants

COM ARRIBAR AL PARC

En autobús:

B29 Badalona (Montgalà) – Tiana (Poliesportiu Municipal)

B30 Sta. Coloma de Gramenet (Can Franquesa) – Tiana (Camí d'Allella)

TM Tiana (Urbanització Carmelita) – Montgat (Plaça de la Mare)

En ferrocarril: RENFE, estació de Montgat.

En vehicle privat: Per l'autovia B-20, sortida Tiana. Girar a l'esquerra i pujar pel passeig de la Vilesa, o bé seguir recte per l'avinguda de Sant Jordi en direcció a la plaça del Maresme, on serà més fàcil aparcar.

Parc del Tramvia

Un passeig entre dues viles

© ÀREA METROPOLITANA DE BARCELONA

Direcció de Serveis de l'Espai Públic

COORDINACIÓ, RECERCA I TEXTOS

Servei de Promoció i Conservació
 Lurdes Planes i Sant-romà, geògrafa.

DISSENY GRÀFIC

Oficina de Disseny de l'AMB
 Enric Folch i Ursula Solans

CORRECCIÓ DE TEXTOS

Manel Carvera i Galeni, filòleg,
 (Departament de Gerència)

INVENTARI DE VEGETACIÓ I PLÀNOLS

Pilar Monsornet i Montes, biòloga,
 Roser Vives de Dalàs, enginyer agrònom.

FOTOGRAFIA

Ernest Costa i Savoia

COL·LABORACIONS

Ajuntament de Montgat (Cultura)
 Ajuntament de Tiana (Medi Ambient)

Pere de José

IMPRESSIÓ

Appograf

Gener de 2008

Àrea Metropolitana
 de Barcelona

SITUACIÓ

L'indret

L'indret que ocupa el parc forma part del paisatge mediterrani característic dels vessants que miren al mar de la serralada de Marina, amb turons suaus tradicionalment ocupats per boscos i conreus i valls encaixades per on discorren rieres i torrents. Avui dia aquest paisatge idil·lic està fortament alterat pel pas de diferents infraestructures, la important implantació de l'agricultura intensiva (sovint en hivernacles) i el fort impacte d'una urbanització que no para de créixer.

El parc i la ciutat

Al nord del municipi de Montgat, més amunt de l'autopista C-31, i al sud-est del de Tiana el parc és un gran passeig, un element integrador que uneix diferents barris (Les Vilares, Can Maurici, Siurana) d'aquests dos municipis, com anys enrera ho havia fet el tramvia.

LA HISTÒRIA

És si més no curiós parlar de la història d'un parc tant jove. Però quan parlem de la història d'un parc ens volem referir als antecedents del territori sobre el qual s'ha construït i/o a altres elements o fets històrics que hi puguin tenir alguna relació. En aquest cas ens referirem a dos aspectes: la història del Tramvia que li dona nom i la important mobilització veïnal que va portar a la mateixa existència del parc.

El nom del parc: el tramvia de Tiana a Montgat

El parc, prenent el nom del Tramvia, ha volgut recuperar la memòria i retre homenatge a aquest element singular, que va oferir pacientment els seus serveis durant quaranta anys (1916-1955) a mongatins i tianencs.

Montgat era l'antic barri mariner de Tiana de la qual es va segregar el 1933. Hi va contribuir el fet que Montgat disposava d'estació de tren de la línia de Barcelona a Mataró (el primer de la península, inaugurat el 1848). La vila de Tiana quedava lluny i el servei de la tartana "Io Peral" no era suficient. La necessitat de millorar la comunicació entre la població i l'estació va portar a l'establiment d'un tramvia, el qual facilitava el desplaçament dels obrers que anaven a treballar a les fàbriques de Montgat i de Badalona.

El tramvia, a la parada de Tiana, l'any 1918.

Postals Mauri, Barcelona.

Tres tramvies motors i un remolc constituïen el parc mòbil i, usualment, dos cotxes feien el servei. La línia, de 3,3 km de longitud, era de via única amb un apartador a mig camí. Disposava de dues cotxeres petites i en una d'elles hi havia la central elèctrica. Inaugurada l'1 de novembre de 1916, va ser tot un èxit però, amb el pas dels anys, el material i les instal·lacions anaven envellint i el servei esdevenia poc rendible fins al punt que calgué vendre la companyia. L'any 1945 l'empresa Cases la va comprar però la degradació del servei va continuar i, finalment, l'any 1955 el tramvia es va aturar de forma definitiva. Un dels seus vagons és exposat a l'avinguda de Joan Garí cantonada amb la riera de Tiana, al costat dels jardins de Can Puigcarbó de Tiana.

Vagó del tramvia exposat a Tiana.

La gènesi del parc

Boscos i conreus han ocupat, des de temps antics, els turons i les valls del vessants mediterranis de la serralada de Marina. Els conreus de secà, entre els quals havia tingut importància la vinya, han donat pas als regadius per al conreu de clavells i plantes ornamentals, sovint en hivernacles. Per altra banda el creixement de Barcelona i la seva àrea metropolitana ha comportat l'obertura de noves vies de comunicació, com l'autovia B-20, que va des del nus de la Trinitat de Barcelona fins a Montgat.

Montgat és un municipi de només 2,8 km² de superfície, amb prop de 2 km de línia de costa i molt poca penetració terra endins; per altra banda, un relleu format pels darrers turons de la serra de Marina no facilita la comunicació entre els diferents barris. A part d'aquests condicionants territorials, i per fer-ho encara més difícil, el travessen tres importants infraestructures: la línia de ferrocarril, la carretera N-II i l'autopista C-31. Quan es va plantejar l'obertura de la B-20, els veïns es van negar a acceptar una nova barrera i es va encetar una important mobilització popular que, amb el suport de l'ajuntament, va culminar amb la consecució de l'objectiu plantejat: tenir un parc verd damunt de l'autovia, gaudir d'un espai de relació allà on havia de quedar oberta una nova fractura territorial.

COM ÉS EL PARC

El parc, construït damunt un tram de l'autovia B-20, tanca la ferida territorial i crea un nou espai de comunicació per als veïns de l'entorn. La seva ubicació peculiar condiona clarament el tipus de parc que s'hi pot construir. Es tracta d'una franja llarga i estreta, una mena de gran passeig, que comença a la zona urbana de Montgat i acaba, per la part més alta, confonent-se amb el camps i els turons que el voregen, ja al terme de Tiana. La seva funció principal és unir els espais urbans que quedaven a banda i banda de l'autovia. Els veïns d'aquests barris han trobat en el parc un nou àmbit de confluència i un gran espai d'oci a l'aire lliure.

Aquest gran passeig que és el parc té dos sectors de característiques ben diferents: un més artificial, pensat com a recorregut per a vianants, amb paviments durs i pistes per a la pràctica de diferents activitats esportives i l'altra és un gran prat de més de 20 m d'amplada. Damunt del prat, als llocs on el gruix de terra ho permet, hi ha grups d'arbres que floreixen amb diferents colors i doten el parc d'un cert cromatisme estacional, principalment les xirrandes amb flors blaves i una varietat de falsa acàcia, la *Robinia x margaretta "Casque Rouge"*, que cada primavera fa una magnífica florida amb flors de color rosa intens.

El passeig o eix central del parc queda envoltat i separat de l'entorn urbà per una pineda de pi pinyer, que és clarament l'espècie més abundant. El **pi pinyer**, originari del mediterrani oriental, fou un arbre molt estès pels romans, el quals el valoraven especialment. Pot arribar als 20 m i al nostre país el trobem isolat, en petits grups o fent boscos extensos prop del litoral. El creixement ininterromput de les branques inferiors per tal d'abastar la claror solar, origina la forma típica de para-sol de la capçada, de color verd intens pel damunt i més resseca interiorment. L'escorça forma plaques rogenques i les fulles tenen de 8 a 15 cm de llarg. Les pinyes són grosses i amb pinyons comestibles, molt apreciats, que cauen a terra abans que la pinya es desprengui de l'arbre. El pi pinyer ha estat utilitzat per fixar dunes litorals i per fer puntals de mines i travesses de ferrocarril.

Cloister de la cartoixa de Montalegre.

LLOCS PROPER D'INTERÈS

Cartoixa de Montalegre

Als vessants de la Serralada Litoral, al nord-oest de Tiana, en un indret amagat i tranquil hi ha la cartoixa de Montalegre. Els cartoixans van iniciar la seva construcció l'any 1433. La construcció s'organitza al voltant de tres àrees, cadascuna d'elles amb una funció específica: **L'àrea cenobita**, on els monjos desenvolupen la vida comunitària, està integrada per l'església del s. XV, el refectori, la sala capitular i un seguit de capelles. Tot aquest conjunt es distribueix al voltant d'un petit claustre anomenat **claustret**. **L'àrea eremita**, al voltant de dos grans claustres d'estructura gòtica (el primer de 1448 i el segon de 1636), que acullen un total de 30 cel·les. Cada cel·la consta de planta baixa, golfes i un petit jardí. **L'àrea de serveis** inclou la porteria, la cuina, la farmàcia, els tallers i magatzems, etc.

El conjunt resulta monumental, més que pel volum dels seus edificis, per la repetició d'elements (cel·les). Està construït amb una gran racionalitat i funcionalitat i, en la seva major part, en un estil gòtic senzill i auster. L'època de major esplendor foren els segles XVII i XVIII. Actualment és l'única cartoixa activa del Principat.

